

Geacht voorzitter van deze dag, geachte voorzitter van de Roei en Zeil, geachte aanwezigen.

Om te beginnen feliciteer ik de Roei en Zeil met haar 100 jarig bestaan. Wij waren daartoe niet eerder in de gelegenheid.

Het is mij een genoegen dat ik op dit seminar namens de verenigde eigenaren mag spreken.

Wie zijn de verenigde eigenaren? Dat zijn de verenigingen

- De Sluipwijkse Plassen
- Natuurbehoud Plas Gravekoop
- De Vereniging van Watereigenaren en Rechthebbende gebruikers-VWR

Wie zijn de verenigde eigenaren?

- **Vereniging de Sluipwijkse Plassen**
- **Vereniging Natuurbehoud Plas Gravekoop**
- **Vereniging van Watereigenaren en Rechthebbende gebruikers - VWR**

Onze stelling is:

**'80 % van de plassen is particulier eigendom,
maar de plassen zijn van ons allemaal'.**

Dat is een paradox, een soort contradictio in terminis.

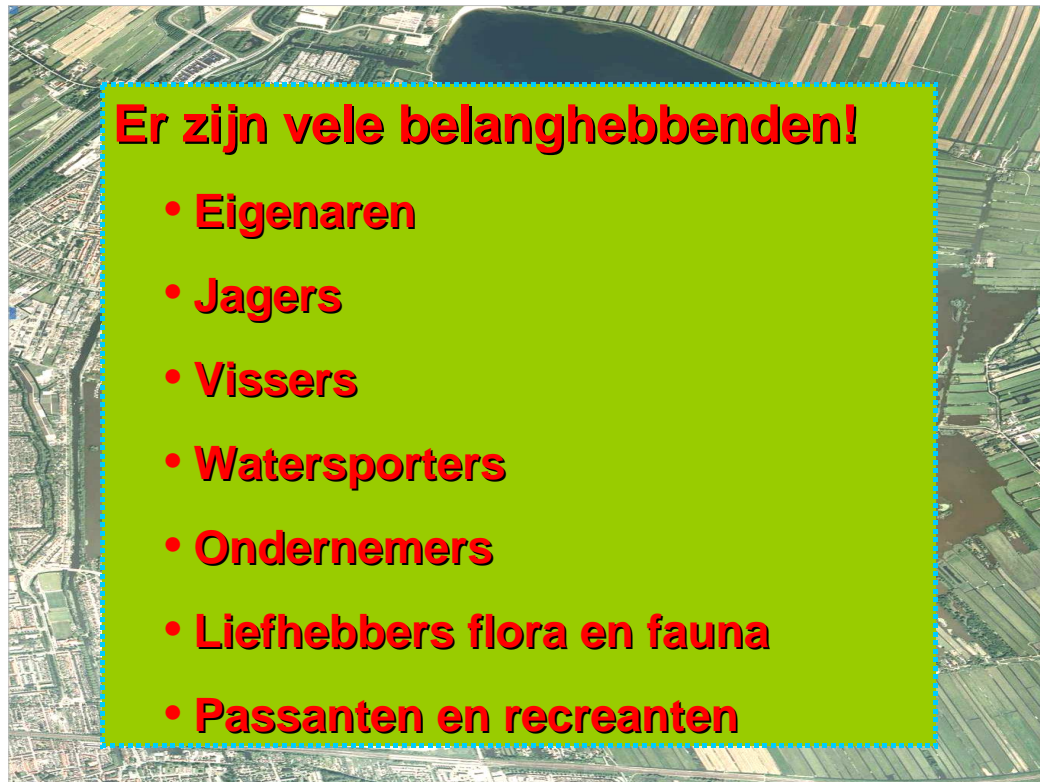
Hoe kan het gebied voornamelijk particulier eigendom zijn en tegelijk van ons allemaal zijn.

Het zal u duidelijk zijn dat het niet om het eigendomsrecht in juridische zin gaat.

Ik gebruik deze stelling als metafoor voor de wijze waarop alle belanghebbenden met het plassenengebied en met elkaar zouden moeten omgaan.

Ik neem u in het kort mee vanuit het verleden, via het heden naar de toekomst. Daar gaat het vandaag om.

Er zijn vele belanghebbenden!

- **Eigenaren**
- **Jagers**
- **Vissers**
- **Watersporters**
- **Ondernemers**
- **Liefhebbers flora en fauna**
- **Passanten en recreanten**

Wanneer ik spreek over 'allemaal' bedoel ik allen die belang hebben bij de plassen. Naast de hierboven genoemden zijn dat ook agrariërs, horeca en middenstand, overheden, waterschappen en het recreatieschap.

En bonte mengeling van belanghebbenden die allen een eigen mening over dit gebied hebben en de functie er van naar eigen belang invullen.

Het zou interessant zijn om de economische waarde van totale plessengebied in kaart te brengen. Ik weet zeker dat het verrassende resultaten op zal leveren leveren.

Maar ik vraag hier toch uw bijzondere aandacht voor de eigenaar, die vele anderen over zijn eigendom ziet varen en helaas soms ook andere dingen ziet doen.

In feite zijn positie: de eigenaar heeft de lasten en anderen de lusten.

Al die belanghebbenden gaan in een zekere symbiose met elkaar en het gebied om.

Over het algemeen leidt dat tot weinig problemen. Dank zij goed overleg, met een convenant en een overeenkomst met de georganiseerde watersport is de Stichting VEEN opgericht. Er is een zeer fijnmazig net van afspraken gemaakt hoe we het in dit gebied met elkaar regelen.

Een verbod om te varen, ontheffingen daarvoor, een sticker op de boot en controle en handhaving van het vaargedrag. Over het algemeen werkt het prima. De inkomsten uit de leges voor de ontheffingen zijn gericht op behoud en herstel.

Maar af en toe is er een instantie die denkt zonder de eigenaren over dit gebied te kunnen beslissen. Dat verstoort het evenwicht.

Wilt u een fietsroute of wandelpad door uw voor- of achtertuin?

Verleden en ontwikkeling

- **vervening en eigendom**
- **bijzondere natuurwaarden**
- **ontwikkeling recreatie**
- **afstemmen van het gebruik**
- **verandering van het gebied**

Over het verleden hou ik het kort.

Ik heb hier het boekje van dr. Arie Scheygrond. Hij beschreef in 1928 de Reeuwijkse en Sluipwijkse Plassen en hun bijzondere natuurwaarden. Op een voortreffelijke en onderhoudende wijze schetst Scheygrond het leven in die tijd. De kleine tuinders, de jagers, de vissers en alles wat dit toch wel moeilijke en arme gebied maar kon voortbrengen.

Zijn boekje heeft er toe bijgedragen dat een comité van wijze mensen in Gouda er in de jaren 30 van de vorige eeuw er voor zorgden dat de '*Reeuwijksche en Sluipwijkse Plassen*' geen droogmakerijen werden.

Zoals Scheygrond het beschrijft heb ik het in de 50'er en 60'er jaren van de vorige eeuw nog meegemaakt. Als Sluipwijker ben ik geboren en getogen aan de Platteweg. Ik zag de Roerdomp in het riet, voer met mijn kano temidden van Grote en Kleine Karekieten en Rietzangers. Mijn schoolkameraden moesten eerst 's-morgens vroeg de door hun vaders geschoten eenden bij inkoper Siem Bont aan de Ree afleveren. Wild betekende brood op de plank.

Sluipwijk was een gemeenschap op zich en feitelijk onderverdeeld in allerlei kleine gemeenschappen als de Platteweg, de Twaalfmorgen, Sluipwijk, Oukoop en Groukoop. Een samenleving van veel kleine middenstanders, boeren en burgers, voor wie de opkomende recreatie een steeds belangrijker bron van inkomsten werd. Het is met name die opkomende recreatie die de huidige stand van zaken heeft doen ontstaan. Eigenaren verhuurden al in de 30er jaren een stukje grond om er een plashuisje op te bouwen. Vooral middenstanders en goeude burgers uit Gouda, Rotterdam en Den Haag. Net zoals in de 70'er jaren van de vorige eeuw de tuinderijen in en langs de plassen werden verkaveld voor recreatielandjes.

Een ander boekje dat de geschiedenis van Reeuwijk en de geschiedenis van het ontstaan van de plassen beschrijft is *Het Reeuwijkse Land*, geschreven door mevrouw Sophie Visser. Nog gewoon verkrijgbaar in de boekhandel. Daarin kunt u de ontwikkeling van dit gebied vanaf het begin van onze jaartelling lezen.

Ik kan er veel over vertellen. Daag me niet uit, want dan bent u niet voor tien uur vanavond weg.

Het heden

- **de staat van het gebied**
- **herstelplannen en maatregelen**
- **verantwoordelijkheden**
- **grenzen aan de recreatieve druk**

De huidige staat van het gebied is kortweg niet meer te vergelijken met die van de 30'er en 60'er jaren. En zelfs al niet meer met die van de 90'er jaren van de vorige eeuw. De waterkwaliteit is drastisch verslechterd. Rietkragen zijn grotendeels verdwenen, veel legakkers en eilanden zijn verdwenen.

Oorzaken? In de vorige eeuw ontdekte men dat fosfaten in wasmiddelen de was schoner maakten. Maar de fosfaten in het afvalwater deed de algen uitbundig groeien. U kunt dat zien op deze dia. Hoe groener het water, hoe meer algen. De fosfaten gingen ook een verbinding aan met de veenbodem waardoor deze ging afbreken in kleine deeltjes slib. Te zien in de meer grijze delen van het groengekleurde water. Dat zijn de ondiepten. Verder ook golfafslag en vraat door muskusratten.

De Sluipwijkse bewoners konden van de opbrengst van het gebied niet meer leven en werden ouder en verkochten hun bezit. Of dat werd door hun erfgenamen gedaan. Een proces dat nog steeds gaande is.

De toegenomen welvaart zorgde voor meer recreatie, niet alleen boten, maar ook voor meer en grotere recreatie- en zomerwoningen en villa's. Voor het gebied karakteristieke huizen verdwenen en maakten plaats voor villa's. Grond aan de Reeuwijkse Plassen is gewild en schaars en dus duur. Mensen die zich dat kunnen veroorloven nemen geen genoegen met een eenvoudig optrekje.

Let wel, dit is geen waardeoordeel, maar een constatering. Leven in die oude karakteristieke huisjes zou - gerekend naar de normen van heden - ook niet prettig zijn. Het is de voortgang in de tijd. En ik verwacht dat die ontwikkeling nog verder gaat.

Hechten aan de jaren 30, 50 of 80 van de vorige eeuw? Dat is nostalgie. Goed voor een mijmering bij de open haard met een goed glas wijn. Dit gebied verandert onder druk van een steeds dichter bevolkte Randstad en zal naar mijn mening nog meer veranderen.

Maar hoe ver moet de recreatie ontwikkeld worden? Onze vorige burgemeester van Reeuwijk zag voor het plassengebied een bovenregionale functie weggelegd. De Reeuwijkse Hout zou een 'mainpoort' en een terminal naar de plassen moeten worden. Het college van Bodegraven-Reeuwijk wil dat haar gemeente een belangrijke en centrale recreatieve functie in het Groene Hart krijgt.

Waar liggen de grenzen van de ontwikkeling?

Dit is een overzicht van de Reeuwijkse Plassen.

Waarschijnlijk een luchtfoto en gedownload via Google Earth.

Maar de foto geeft een goed beeld van de slechte waterkwaliteit van de plassen.

De algen kleuren de plassen geelgroen.

Hoe geler de plas, hoe meer algengroei, hoe meer fosfaten in het water.

Hoe blauwer de plas, hoe minder algengroei en hoe beter de waterkwaliteit.

De lichte delen in het geelgroen geven aan waar het ondiep is en veel slib licht.

De toekomst

- **nostalgie, realisme of futurisme**
- **ijkpunten van herstel**
- **gezamenlijke**
- verantwoordelijkheid**
- **de veiligheid op het water**

Verleden en nostalgie heb ik al bij de open haard gezet.

Futurisme dan? Vraag het een projectontwikkelaar. Die zal zeggen: 'Ontwikkel de watersport. Maak een betere verbinding met andere waterwegen. Maak meer open verbindingen tussen de plassen. Langs de Groene Ree en Korsendijk en in de landerijen in Oukoop liggen mogelijkheden voor mooie bouwkavels. Ontwikkel daar een bungalowpark. Gemeente, daarmee lost u uw financiële probleem op. De gehele Notaris d'Aumerielaan kan een aaneengesloten keten van appartementen in terrasvorm worden'.

Moet ik nog doorgaan?

Dat kan en mag niet zijn wat wij met z'n allen willen!

Realisme. Behoud en herstel van wat we hebben. Rijnland, chapeau voor uw project 'Schoon en Mooi'. Natuurvriendelijke oevers. Behoud eigen water. Afkoppeling van de polders. Overtomen. Het is de eerst keer dat er daadwerkelijk substantieel aan verbetering en herstel van natuurwaarden in de Reeuwijkse Plassen wordt gewerkt. € 30 miljoen om voor 2015 te voldoen aan de Kader Richtlijn Water (KRW). Maar na 2015 wordt onderhoud uw grootste zorg.

Het gaat om een gezamenlijke verantwoordelijkheid, respect voor het gebied en respect voor elkaar.

De verenigde eigenaren respecteren de watersporter!

Watersporter, respecteer van uw kant het particulier eigendom waar u over en langs vaart.

Respecteer de netten van de vissers. Vaar niet door of dicht langs de 'eendenstal' van de jager.

Respecteer het gebied.

Overheden, stop met het uitstorten van plannen die de eigenaren van de plassen alleen maar zenuwachtig maken. Stop met 'management by speech'. Maak geen plannen die u door gebrek aan geld toch niet kunt realiseren. Maar schep voorwaarden voor alle partijen, ook de particulieren, die dit gebied in stand kunnen en willen houden. En zijn er goede plannen, dan ook boter bij de vis.

Ik begon met een paradox. Ik zei dat ik er aan het einde op terug zou komen.
De boodschap van de verenigde watereigenaren is:

'Laten we er dan ook met z'n allen voor zorgen'.